

og altjaa ogsaa Udstyknng uden Hovedparcel af befalet Størrelse, i Almindelighed ad Bevillingsvej har tilstedet saadanne Udstyknng, navnlig paa de forrige Ryttergodser, i hvis Støder der gives Bonden Ret til at udstykke indtil 3 Tønder Hartkorn; dertil kommer, at Fæstetvangens Afløsning og Fæstegaardenes Overgang til Selvejendom gøre en saadan større Frihed fornøden, for at dels Familierne, som overtage Gaardene, kunne blive ved samme og udrede Købsummen, dels der kan blive passende mindre Landejendomme for den Fæster eller hans Efterladte, der udkøbes af Gaarden, ved Udredelsen af den lovbestemte Kvotadel af sammes fulde Salgsværdi.

Denne Grænse af 15 Tdr. Land boniteret Jord er imidlertid efter min Erfaring endnu for streng i de Egne, fremfor alt i Sylland, hvor Jorderne have en stor Udstrækning og ved Mergaling kunne forandres, saa at i lige Tilfælde Boniteringen i det nærværende Nøjleb ej synes at afgive en rigtig Maalestof for Udstyknngsgrænsen. Jeg skulde derfor holde for, at naar en Jordejendom af Ager og Eng eller af Hede eller Kær, hvorom nedenfor — havde et Areal af 30 Tdr. Land med en Gennemsnitsstak af 5, saa maatte dette Areal anses som en tilstrækkelig Hovedparcel. Ogsaa dette stemmer omtrent med Rentekammerets tidligere Praksis ved Udstedelse af Bevillinger uden Hovedparcel af befalet Størrelse.

Naar disse Bestemmelser bleve givne, saa skulde, efter min Mening, Ministeriets Myndighed til at bevilge Bøndergaardens Nedlæggelse eller Udstyknng uden Hovedparcel (idet at ej absolut nødvendig Indgriben i private Forhold ved Bevillinger, hvis Meddelelse altid maa bero paa et mere eller mindre vilkaarligt Skøn, er forkastelig) i Almindelighed bortfalde. Derimod burde denne Myndighed undtagelsesvis komme til Anvendelse, naar der handlede om enkelte Gaarden saa langt fraliggende Lodder, at de ej bekvemmeligen kunne drives ved samme, hvilke Lodder desto værre ere almindelige de fleste Steder i Sylland formedelst den særdeles flette, mod Udstyknngsordeningerne til dels stridende Udskiftning. Ligeledes fordrer Hensyn til den vigtige Opdyrking af Heder og Kær i Sylland, at Ministeriet bør beholde den, samme nu tilkommende, Myndighed efter Forordningen af 3dje December 1819, § 17, til at bevilge Undtagelser fra Bestemmelserne i denne Forordning, for saa vidt uopdyrkede Jordstrækninger paa enkelte Steder maatte gøre saadant nødvendigt.

II. Med Hensyn til mindre Parceller:

Der holder jeg for, at Indskrænkningen i Forordningens § 3 med Hensyn til, at de til Bebyggelse bestemte Jordlodder skulle være mindst $1\frac{1}{2}$ Tdr. boniteret Jord til Taksten 24, bør bortfalde, og at det derimod bør tilstedes at udstykke Lodder til Bebyggelse, naar de blot udgøre 1 Skp. Land boniteret Jord eller cirka 2 Skpr. Land Middelfjord. For ej at tale om, at Rentekammeret, efter den dertil givne Bemyndigelse, har bevilget utallige Afgivelser fra hin § 3, navnlig næsten overalt, hvor Sogneforstanderskabet, som i de sidste Aar er hørt over lige Sager, har erklæret sig derfor, saa ligger det i Forholdenes Natur, at en saadan Modifikation bør indtræde. Det er en uafviselig Forordning, at den stigende Befolkning maa have Plads, og nægter man den Arbejder, der vil etablere sig, at erholde en passende Bygge- og Hævedplads som han kan og vil tilkøbe sig, forøger man kun derved Understernes Antal til største Skade for Kommunen og til Dels for Staten, idet man derved efterhaanden vil skabe et virkeligt Proletariat paa Landet, som for Tiden lykkelvis næsten slet ikke findes der.

Der kan ogsaa være megen Tvivl om disse smaa Jordbrug med $1\frac{1}{2}$ Tønde Land boniteret Jord eller 3 Tdr. Land Middelfjord i og for sig ere hensigtsmæssige. En saadan Husmand er ofte i Grunden hverken rigtig Arbejder eller rigtig Jordbruger; Banffeligheden ved at saa pløjet og øvrige Kørster forrettede er hderst trykkende, og Renterne af Prioriteten i Ejendomsstyret, blive ham, da disse smaa Ejendomme nu ere stegne højt, let ligesaa trykkende. Det var vel en smut Tanke, at enhver Husbeboer skulde søges stæffet saa megen Jord, at han kunde holde i det mindste een Ko, hvorved saa meget kan virkes for Familjens Velvære; men Landet har desto værre ej Plads dertil og kom, hvis dette skulde gennemføres, tilfidsit til alene at indeholde Huse med Jord. Et Tilliggende af en Have af 2 Skpr. Middelfjord er allerede en ikke ringe Understøttelse for en Arbejdsmand, der, som Gjer af et saadant lidet Hus, er i en langt lykkeligere Stilling end Indfidderen eller Bejeren. Han kan avle fornødne Kødfrugter og Urter og holde et Svin, indtil dette skal fedes, da han for saa Aldr. kan købe Sæd til dets Fodring. Han kan,